

Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ

Open Society Foundations - Armenia

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

2013 Թ. ՀՈՒՆՎԱՐ-ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ
ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԱԶՈՐ

2013

Ըստ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ուսումնասիրության արդյունքների՝ 2013 թվականի հունվարի 1-ից մինչև հոկտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում ՀՀ զինված ուժերում գրանցվել է 24 միջադեպ, որի հետևանքով մահացել է 25 զինծառայող: Միջադեպերից 14-ի դեպքում է ՀՀ և ԼՂՀ պաշտպանության նախարարությունը հանդիսացել տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուր: Ընդհանուր առմամբ 25 մահվան դեպքերից 18-ի վերաբարյալ առկա են պաշտանական հաղորդագրություններ:

Նշված ժամանակահատվածում գրանցված մահացության 25 դեպքերից 3-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է, 6-ը՝ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության հասցնելու, 2-ը՝ կանոնադրային հարաբերությունների խախտման, 6-ը՝ դժբախտ պատահարի, 4-ը՝ առողջական խնդրների եւ ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման պատճառով, 3-ը ծառայակցի կողմից կատարված սպանության կամ անզգույշ սպանության եւ 1-ը՝ անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքով:

Ըստ հասանելի տեղեկատվության՝ դեպքերից 21-ի առնչությամբ հարուցվել է քրեական գործ: Քրեական գործերից 6-ը հարուցվել է ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը, 3-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 376 հոդվածի 2-րդ մասով՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետևանքներ, 2-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 242 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթուղիության եւ տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի մարդու մահ, 2-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանություն, 1 գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով՝ սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, 1-ական քրեական գործեր հարուցվել են ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 10-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ խուլիգանական դրդումներով, ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն ազգային,

ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով, ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ եւ 13-րդ կետերով՝ սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով, ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365 հոդվածի 3-րդ մասով՝ մարտական հերթապահության կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է ծանր հետեւանքներ, ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 373 հոդվածի 3-րդ մասով՝ զենքի, ռազմամթերքի, ինչպէս նաեւ ռադիոակտիվ նյութերի, պայթուցիկ կամ շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող այլ սարքերի, առարկաների կամ նյութերի հետ վարվելու կանոնները խախտելը, որն անզուշուրյամբ առաջացրել է մարդու մահ, ՀՀ քրեական օրենսգրքի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը:

Մյուս չորս դեպքերում չի նշվում, թե արդյոք հարուցվել են քրեական գործեր եւ ինչ հոդվածներով:

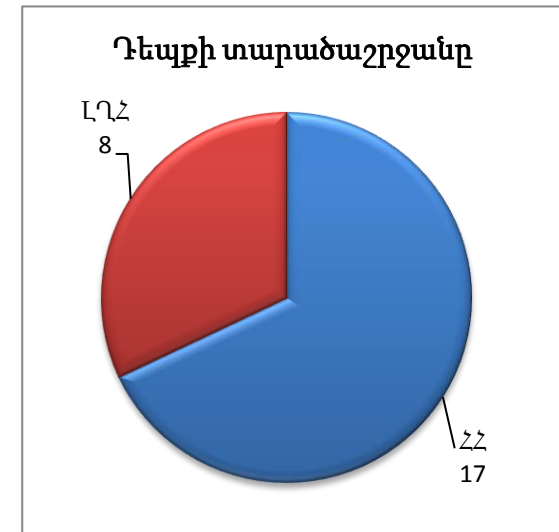
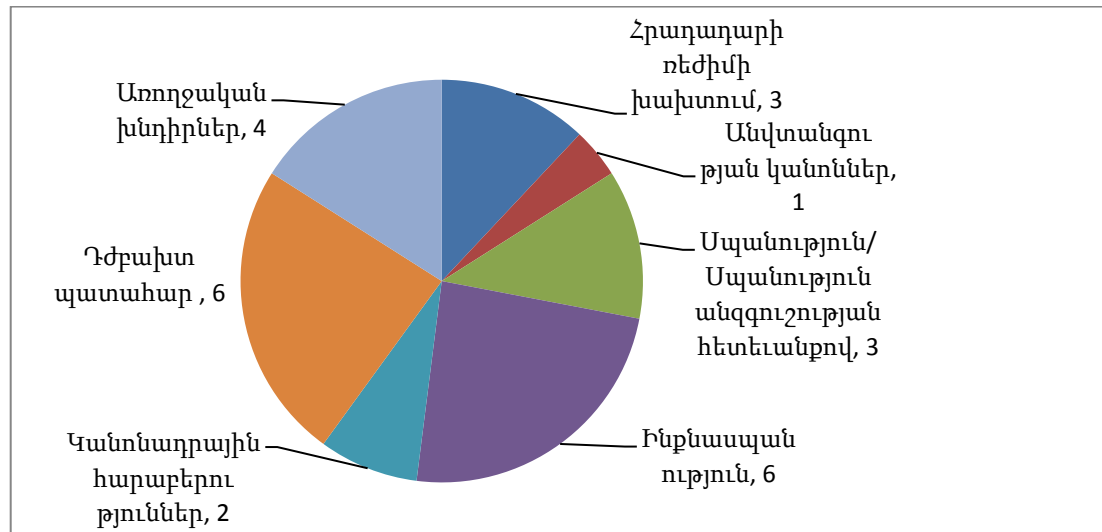
Մահացության դեպքերից 17-ը տեղի է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, 8-ը՝ Լեռնային Ղարաբաղի:

Ըստ առկա տեղեկատվության հարուցված 21 քրեական գործերից 16-ը գտնվում են նախաքննության փուլում, 3 դեպքի վերաբերյալ տարվում է քննություն, 2 գործ հետաքննության փուլում է, իսկ թե որ փուլում են գտնվում մյուս 4 գործերը, որեւէ տեղեկատվություն չի տրամադրվել:

Ստորեւ ներկայացվում են մահացության դեպքերի վիճակագրական տվյալները 2013 թ-ի հունվար-սեպտեմբեր ամիսների համար, դեպքերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը եւ դեպքերի նկարագրությունը:

2013 թ. մահացությունների պատճառը/ հետևանքը

Ամիս	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Անվտանգու թյան կանոններ	Սպանություն/ Սպանություն անզգուշության հետևանքով	Ինքնասպան ություն	Կանոնա դրային հարաբերու թյուններ	Դժբախտ պատահար	Առողջական խնդիրներ	Միջադեպերի քանակը	Ընդամենը	Դեպքերի վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդագրու թյան առկայություն
Հունվար			1	1		1	2	5	5	5
Փետրվար	2			1				3	3	2
Մարտ			1					1	1	1
Ապրիլ				1				1	1	1
Մայիս					1	2		3	3	2
Հունիս					1	1		2	2	1
Հուլիս		1		3			1	5	5	4
Օգոստոս	1							1	1	1
Սեպտեմբեր			1			2	1	3*	4	1
Ընդամենը	3	1	3	6	2	6	4	24	25	18

*2013թ. սեպտեմբերի 8-ին Գեղարքունիքի մարզում ավտովթարի պատճառով մահացել են 2 ժամկետային զինծառայողներ:

h/h	Անուն ազգանուն	Դեպքի տարեթիվը	Դեպքի տարածաշրջան	Դեպքի վայրը (քաղաք, գյուղ)	Զորամասը	Տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուրը	Քրեական գործ հարուցող մարմինը	Քրեական գործի պաշտոնական որակումը	Դեպքի պատճառը	Որ փուլում է գտնվում գործը
1	Արթուր Գեորգյան	16.01.2013	ՀՀ	Վայոց Ձոր, Արփի գյուղի ճանապարհին		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը	Դժբախտ պատահար /մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնների խախտում	Նախաքննություն
2	Արմենակ Մկրտչյան	17.01.2013	ՀՀ	Երևան՝ ԿԿԶՀ		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդվածի 2-րդ մասով՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզուգույնությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանքներ	Առողջական /միոկարդի սուր ինֆարկտ հարցականով, թոքային զարկերակացողունի թրոմբոէմբոլիա հարցականով, սուր սիրտ-թոքային անբավարարություն	Նախաքննություն
3	Արտյոմ Հակոբյան	18.01.2013	ՀՀ	Երևան՝ ԿԿԶՀ		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդվածի 2-րդ մասով՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզուգույնությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանքներ	Առողջական վիճակ /հեմորագիկ ինսուլտ, սպոնտան մասիվ սուբարախնդիդալ արյունազեղում արտահայտված ուղեղի մեղիալ հատվածներում, ուղեղի այտուց, ուղեղաբնի երկրորդային համախտանիշով, վիճակ տարած ջրծաղիկից հետո/	Նախաքննություն
4	Արտակ Գալստյան	26.01.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանություն	Սպանություն	Հետաքննություն
5	Վարդան Ավագյան	30.01.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզուգույնությամբ	Ինքնաձիգով ինքն իրեն մահացու հրազենային վիրավորում	Նախաքննություն

								ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը		
6	Մհեր Եղշատյանը	09.02.2013	ՀՀ	Տավուշի մարզ, Մովսես գյուղ	N գորամասի մարտական հենակետում	Պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալներ/	
7	Գոռ Ղազարյան	19.02.2013	ԼՂՀ	հակամարտ գորքերի շփման զծի հյուսիս- արևելյան ուղղությամբ տեղակայված դիրքեր		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով:	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննու թյուն
8	Կարեն Հակոբյան	21.02.2013	ԼՂՀ	Հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված միավորման գորամաս		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն /կանոնադրային հարաբերություններ	Նախաքննու թյուն
9	Վոլոդյա Ավագյան	20.03.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված մարտական դիրք		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 10-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ խուլիգանական դրդումներով,	Սպանություն	Նախաքննու թյուն
10	Բաֆֆի Մարաշյան	19.04.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ ՊԲ հյուսիս- արևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամաս	«Ինտերնատ » գորամաս	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն /կանոնադրային հարաբերություններ	Նախաքննու թյուն

11	Թովմաս Առաքելյան	02.05.2013	ՀՀ	Արարատի մարզի Եղեգնական գյուղ		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար /ավտովթար	
12	Լյուքս Ստեփանյան	15.05.2013	ՀՀ	Տավուշի մարզ, ք. Նոյեմբերյան		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 6-րդ կայագրային քննչական բաժին	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով՝ սպանությունը շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	Կանոնադրային հարաբարություններ /զինվոր-զինվոր վեճ	Նախաքննություն
13	Արմեն Ղուդաբաշյան	17.05.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդվածի 2-րդ մասով՝ անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզուգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանքներ	Դժբախտ պատահար /հոսանքահարում	Նախաքննություն
14	Միփան Մովսիսյան	01.06.2013	ՀՀ	ք. Երեւան	Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանություն	Կանոնադրային հարաբարություններ /զինվոր-զինվոր վեճ	Նախաքննություն
15	Ալեքսանդր Ատավին	02.06.2013	ՀՀ	Շիրակի մարզ. ք. Գյումրի	ՀՀ-ում ՌԴ Ջինված ուժերի դիվիզիա	Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ավտովթար	
16	Գաբրիել Լալազարյան	05.07.2013	ՀՀ		Ռազմական ոստիկանություն	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպանույթի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզուգուշությամբ կամ հինքնասպանության կամ հինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն	Նախաքննություն
17	Նարեկ Հովսեփյան	22.07.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ, Հայկագով գյուղ	«Հայկագով» գորամաս	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 373 հոդվածի 3-րդ մասով՝ զենքի, ռազմամթերքի, ինչպես նաև ռադիոակտիվ նյութերի, պայթուցիկ կամ շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող այլ	Ծառայության անվտանգության կանոնների խախտում ծառայակցի կողմից	Նախաքննություն

								սարքերի, առարկաների կամ նյութերի հետ վարվելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ		
18	Թադեոս Ուղոյան	22.07.2013	ԼՂՀ			Ոչ պաշտոնական			Առողջական/ սրտամկանի սուր ինֆարկտ/	
19	Արման Մուրադյան	30.07.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ ՊԲ հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքեր		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով` սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն/կանոնադրային հարաբերություններ	Տարվում է քննություն
20	Մանուշար Մանուշարյան	31.07.2013	ՀՀ	Երեւան	Հատուկ նշանակման ջոկատ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդվածի 1-ին մասով` սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը	Ինքնասպանություն/կանոնադրային հարաբերություններ/աղանդավորական լինելու պատճառով/նախնական տվյալներ/	Նախաքննություն
21	Նորայր Պետրոսյան	23.08.2012	ՀՀ	Սյունիքի մարզ	Ազարակի զորամասի մարտական հենակետ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ եւ 13-րդ կետերով` սպանությունը` շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
22	Ալիկ Ջանվելյան	03.09.2013	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական			Առողջական	Հետաքննություն/նախապատրաստվու

23	Գեորգ Հովհաննիսյան	08.09.2013	ՀՀ	Գեղարքունիքի մարզ, Լճափ գյուղի խաչմերուկ	Ոչ պաշտոնական	Ոստիկանության քննչական գլխավոր վարչության Գեղարքունիքի մարզի քննչական բաժին	ՀՀ քր. օր-ի 242 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթուեսկության եւ տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզուգումբ առաջացրել է երկու կամ ավելի մարդու մահ	Դժբախտ պատահար/ավտովթար	մ են կույթեր/ Տարվում է քննություն
24	Ռուբեն Բաղյան	08.09.2013	ՀՀ	Գեղարքունիքի մարզ, Լճափ գյուղի խաչմերուկ	Ոչ պաշտոնական	Ոստիկանության քննչական գլխավոր վարչության Գեղարքունիքի մարզի քննչական բաժին	ՀՀ քր. օր-ի 242 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթուեսկության եւ տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզուգումբ առաջացրել է երկու կամ ավելի մարդու մահ	Դժբախտ պատահար/ավտովթար	Տարվում է քննություն
25	Խաչատուր Խաչատրյան	15.09.2013	ԼՂՀ	ԼՂՀ ՊԲ հարավարեւելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրք	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քր. օր-ի 365 հոդվածի 3-րդ մասով՝ մարտական հերթապահության կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է ծանր հետեւանքներ	Մպանություն/ ծառայակցի անզուգումբ հետեւանքով/	Նախաքննու թյուն

**ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ
ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Ա. Հրադադարի ռեժիմի խախտում

1. Գոռ Ղազարյան

2013 թ-ի փետրվարի 19-ին հակամարտ գորքերի շփման գծի հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ տեղակայված դիրքերից մեկում, հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից մահացու վիրավորում է ստացել ժամկետային զինծառայող Գոռ Արթուրի Ղազարյանը /ծնված 1992 թվական/): Գոռ Ղազարյանը գորակոչվել էր Տավուշի մարզից:

Գոռ Ղազարյանի մահվան փաստով քրեական գործ է հարուցվել 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով:

Ըստ Տավուշի մարզի Բերդավան գյուղի գյուղապետ Արարատ Գաբրիելյանի 19-ամյա զինծառայող Գոռ Ղազարյանը Ռուսաստանից վերադարձել էր Հայաստան՝ իր պարտքը հայրենիքին տալու համար: «Ծնողներն այնտեղ են տեղեկացել կատարվածի մասին եւ իմանալուն պես եկել են: Լուրը մենք չենք հայտնել նրանց: Մենք դեռ շոկի մեջ ենք, երեխան վերադարձել էր հայրենիք ծառայության համար ու նման բան ստացվեց: Շատ քչերն են նման քայլի դիմում: Գոռը ընտանիքի միակ տղան էր», - ասել էր գյուղապետը:

2. Մհեր Վոլոդյայի Եղջատյանը

2013 թ-ի փետրվարի 9-ին, ժամը 09.05-ի սահմաններում, ըստ նախնական տվյալների, հայ-ադրբեջանական սահմանագոտու հյուսիսարևելյան հատվածում, Տավուշի մարզի Մովսես գյուղի պաշտպանական դիրքերում մարտական հերթապահություն իրականացնելիս հակառակորդի կողմից որովայնի շրջանում

¹ http://haynews.am/hy/1361354885?fb_comment_id=fbc_485953351461865_4707398_485953928128474#f15955a8f
<http://pressing.am/?p=1358&l=am>
<http://news.am/arm/news/142289.html>

մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել պայմանագրային զինծառայող, շարքային Մհեր Վոլոդյայի Եղշատյանը /ծնված 1976թ.): Մհեր Վոլոդյայի Եղշատյանը զորակոչվել էր Բերդի զինկոմիսարիատից:²

3. Նորայր Արարատի Պետրոսյան

Օգոստոսի 23-ին, ժամը 11:00-ից 11:30-ի սահմաններում ՀՀ ՊՆ N զորամասի մարտական հենակետերից մեկում հրազենային մարմնական վնասվածքներով հայտնաբերվել են նույն զորամասի ժամկետային զինծառայողներ, շարքայիններ Նորայր Արարատի Պետրոսյանը եւ Արթուր Գառնիկի Ասոյանը:

Վերջիններս տեղափոխվել են Ագարակի բժշկական կենտրոն, որտեղ ստացած մարմնական վնասվածքներից Նորայր Պետրոսյանը /ծնված 1993թ./ մահացել է: ³

Քաջարանցիների պատմելով՝ Նորայրը ակտիվ, նախաձեռնող, կիրթ, լավ դաստիարակված անձնավորություն էր, միշտ հասնում էր իրեն օգնության հարցով դիմողներին, սիրված էր ընդունված էր Քաջարան քաղաքի երիտասարդների եւ տարեցների կողմից:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 2-րդ մասի 6-րդ եւ 13-րդ կետերով (սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով) հարուցվել է քրեական գործ: Ըստ առկա տեղեկատվության ներկայումս գործը նախաքննության փուլում է:

Բ. Ինքնասպանություն/ինքնասպանության հասցնել

1. Կարեն Հակոբյան

2013 թ-ի փետրվարի 21-ին, ժամը 09:30-ի սահմաններում, հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված միավորման զորամասերից մեկում արտակարգ միջադեպ

² http://www.1in.am/arm/armenia_society_158017.html

<http://www.aravot.am/2013/02/10/165467/>

³ <http://www.mil.am/1377258446>

<http://www.aravot.am/2013/08/24/279527/>

է տեղի ունեցել, որի արդյունքում մահացել է ժամկետային զինծառայող Կարեն Արծվիկի Հակոբյանը /ծնված 1994թ./⁴

19-ամյա ժամկետային զինծառայող Կարեն Հակոբյանի մահվան փաստով քրեական գործ է հարուցվել 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը: 21-ամյա զինծառայող Կարեն Հակոբյանը Հրագրան քաղաքի բնակիչ էր: Այլ մանրամասներ չեն ներկայացվել:

2. Վարդան Ալբերտի Ավագյան

2013 թ-ի հունվարի 31-ին, ժամը 22:20-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ N գորամասի կայի վաշտի զինանոցում, ըստ նախնական տվյալների, ինքնաձիգով ինքն իրեն մահացու հրազենային վիրավորում է հասցրել նույն գորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Վարդան Ալբերտի Ավագյանը /ծնված 1990 թ./: Վարդան Ավագյանը զորակոչվել էր 2012 թ-ին Նոր Նորքի զինկոմիսարիատից:⁵

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով /ինքնասպանության հասցնելը/:

Ընտանիքի անդամների բնութագրմամբ, Վարդանը զուսպ ու հավասարակշռված տղա էր, երբեք նրան արտասովոր վարքով կամ դեպրեսիայի մեջ չեն տեսել: Նա մշտապես ի վիճակի է եղել խնդիրները հարթել, իրավիճակից դուրս գալ առանց փորձանքների: Եղբայրների կանայք ասում էին, թե չեն հավատում ինքնասպանության վարկածին: Բայց այլ վարկածներ չունեին: «Շատ անհասկանալի է ամեն ինչ, մի օր առաջ զանգեց շատ ուրախ ու ոգեւորված, ասաց, որ ամսի 7-ին անպայման գալիս է, մենք շատ ուրախացանք, իրեն էինք սպասում: Ամեն ինչ էնքան

⁴ <http://operativ.am/?p=8298>
<http://www.mamul.am/news/32370/%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80-%D5%A7-%D5%B4%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D6%81%D5%A5%D5%AC#.USZi7hug5ek.facebook>
<http://www.ilur.am/news/view/9712.html>
⁵ http://www.galatv.am/news/view/item_45214.html
<http://operativ.am/?p=6135>
<http://www.mil.am/1359972027>

լավ էր, ո՞վ կսպասեր, որ սենց կլիներ... Ուրախ-ուրախ հայտնեց, որ պատվոգիր է ստացել, ամեն ինչ շատ լավ էր, ոչ տրամադրության անկում, ոչ որեւէ բան...», - ասում էին ազգականները: Միրո հողի վրա նեղվածությունն էլ բացառեցին՝ ընկերուհի չուներ:

Առողջական վիճակի առումով էլ նշեցին, թե ամիսներ առաջ ճողվածքն է վիրահատել: «Վարդանը կապի վաշտում ծառայող էր, իրեն լավ էր զգում, ոչ մի անգամ չի դժգոհել, չհասկացանք, թե ինչ եղավ, ախր դրանից մի քանի ժամ առաջ էր մեր հետ խոսել, ոչ մի ընկճվածություն չկար»:

«Գնացեք պատասխանատուներին հարցրեք, իրենք թող ասեն՝ այդ ինչպե՞ս ստացվեց, որ ուրախ, առողջ մարդը ժամեր անց կյանքին հրաժեշտ տվեց», - լաց լինելով՝ զրույցին միջամտեց մեկ այլ ազգական:

Եվ հիմա եթե մենք գրենք, որ մեր բանակում ամենաթողություն է տիրում, որ բանակ ուղարկելը վերածվել է ռազմի ճակատ ուղարկելու, մեզ կմեղադրեն, թե՛ վարկաբեկում եք բանակը, «ջուր եք լցնում թշնամու ջրաղացին»: Մենք պնդում ենք, որ այս վիճակը հանդուրժողներն են մեր իրական թշնամիները՝ ինչ պաշտոն ուզում է նրանք զբաղեցնեն եւ ինչ տաքուկ կաբինետում ուզում է հայրենասիրական ճառեր բարբաջեն», - գրում է թերթը:⁶

3. Բաֆֆի Լեւոնի Մարաշյան

2013 թ-ի ապրիլի 19-ին, ժամը 11.40-ի սահմաններում ԼՂՀ Պաշտպանության բանակի հյուսիսարեւելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել եւ տեղում մահացել է 19-ամյա (1994թ. ծնված) Բաֆֆի Լեւոնի Մարաշյանը:⁷

Գործի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՔՕ-ի 110 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնել):

«Բանակն իրականում» նախաձեռնության տվյալներով՝ դեպքը տեղի է ունեցել ԼՂՀ Մարտակերտի «Ինտերնատ» անունով հայտնի զորամասում: Ընտանիքին

⁶ http://henaran.am/news_view.php?post_id=17039

⁷ <http://www.tert.am/am/news/2013/04/20/soldier-killed/>
<http://news.am/arm/news/149819.html>

հաղորդել են, թե կատարվածը ինքնասպանություն է: Րաֆֆին զորակոչվել էր Երևանի Քանաքեռ-Զեյթուն տարածքային զինկոմիսարիատից:

Դիագնոստիկայի մասնակցած փորձագետ Ռուբեն Մարտիրոսյանը լրագրողների հետ զրույցում նշել է, որ կրակոցը եղել է կոկորդի մասում: Եղել է մեկ կրակոց: Ըստ նրա՝ դիակի վրա բռնության հետքեր չեն եղել:⁸

Րաֆֆի Մարաշյանի հարեւանները պատմել են հետեւյալը. «երկու եղբայր էին, եղբայրը ասպիրանտ է, ինքն էլ ընդունվեց կիրառական, մեկ տարի հետո բանակ գնաց, որ վերադառնա եւ ուսումը շարունակի: Մի քանի շաբաթ առաջ եկել էր արձակուրդ, հարեւաններին ասել էր, որ դժգոհություն չունի բանակից, որ ընկերներով բարձրանում են սահման, իջնում»:

«Շատ համեստ եւ խելացի տղա էր, ոչ մեկի վրա ձայն բարձրացրած չկա, ձայնը լսած չկանք, շոկի մեջ ենք, մեր աչքի դեմը մեծացած, մեր Զեյթունում դպրոց գնացած խելացի երեխա էր Ռաֆոն», պատմել է հարեւաններից մեկը՝ հավելելով, որ հնարավոր չէր էդ տեսակ երեխան իրեն խփեր: Նրանք ասացին, որ ամբողջ Զեյթունցը ցնցված է:

«Մեծացնես երեխուն, այդ տարիքին հասցնես ուղարկես բանակ, որ դի՞ն տան քեզ», ասել է հարեւաններից մեկը՝ ավելացնելով, որ սա է մեր հայոց բանակը:⁹

Զորամասի հրամանատարի բանավոր պատմածի համաձայն՝ այդ օրը նշված սահմանային գոտում տեղի էր ունենում հերթափոխ, եւ մի գումարտակի զինձառայողներին փոխարինում էին մեկ այլ գումարտակի զինձառայողներ, ինչի նպատակով հենակետին էր մոտեցել զինվորական ավտոբուսը:

Ըստ հրամանատարի՝ հերթափոխն ավարտած զինվորները միմյանցից 40մ հեռավորության վրա մեկ առ մեկ շարժվում էին դեպի ավտոբուսը: Այդ ժամանակ էլ հնչել է կրակոցի ձայնը, զինվորները վազելով մոտեցել են եւ տեսել ինքնասպան եղած Րաֆֆիին:¹⁰

Ըստ պաշտոնական տեղեկատվության՝ դեպքի առթիվ քրեական գործ էր հարուցվել 110-րդ հոդվածի 1-ին մասի (ինքնասպանության հասցնել) հատկանիշներով, բայց նախաքննության ընթացքում վաշտի հրամանատար,

⁸ http://www.galatv.am/news/view/item_695584.html
<http://168.am/2013/04/22/213620.html>

⁹ <http://Iragir.am/index.php/arm/0/right/view/81867>

¹⁰ <http://www.epress.am/2013/04/25/«Հրամանատարը-սուտ-հեթախոս-է-պատմել»-փո.html>

կապիտան Զ. Նազարյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 375-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով՝ պետի կամ պաշտոնատար անձի կողմից իշխանությունը կամ պաշտոնական դիրքը չարաշահելը, իշխանազանցությունը կամ պաշտոնական լիազորությունների սահմանն անցնելը, ինչպես նաև իշխանության անգործությունը, եթե այդ արարքները կատարվել են շահադիտական, անձնական այլ շահագրգռվածությունից կամ խմբային շահերից ելնելով:

Կապիտանը ապրիլի 29-ին կալանավորվել է երկամսյա ժամկետով:¹¹ Իսկ գորամասի հրամանատար Սմբատ Գրիգորյանի միայն պաշտոնն է փոխվել որպես պատիժ:¹²

4. Գաբրիել Աբրիկի Լալազարյան

2013 թ-ի հուլիսի 5-ին, ժամը 22:10-ի սահմաններում ՀՀ ՊՆ N գորամասի տարածքում գտնվող հեռախոսային ալեհավաքի աշտարակից սավանով կախված վիճակում հայտնաբերվել է ժամկետային զինծառայող, 1994 թ-ին ծնված շարքային Գաբրիել Աբրիկի Լալազարյանի դին¹³:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդ. 1-ին մասով (ինքնասպանության հասցնելը) հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվում է նախաքննություն:

Գաբրիելը բանակ էր զորակոչվել Սիսիանի զինկոմիսարիատից՝ 2012թ. աշնանային զորակոչին: Զինվորի հարազատների փոխանցմամբ նրա ծնողները բնակվում են Մոսկվայում: Գաբրիելը ծառայել է Արմավիրի գորամասում, որտեղից գործուղվել էր ռազմական ոստիկանություն: Ըստ որոշ աղբյուրների Գաբրիելը հոգեկան խնդիրներ է ունեցել. Արմավիրում ծառայելու ժամանակ նա մեկ անգամ փորձել է ինքնասպան լինել՝ սայրով կտրելով երակները: Այդ դեպքից հետո նա համապատասխան բուժում է

¹¹ <http://haynews.am/hy/1368459619>

¹² <http://www.aravot.am/2013/09/13/385300/>

¹³ <http://haynews.am/hy/1373096500>

<http://www.aravot.am/tag/%D5%A3%D5%A1%D5%A2%D6%80%D5%AB%D5%A5%D5%AC-%D5%A1%D5%A2%D6%80%D5%AB%D5%AF%D5%AB-%D5%AC%D5%A1%D5%AC%D5%A1%D5%A6%D5%A1%D6%80%D5%B5%D5%A1%D5%B6/>

ստացել զինվորական հոսպիտալում եւ Կանադի հոգեբուժարանում, ապա կրկին վերադարձել ծառայության:¹⁴

Գաբրիելի քեռին՝ Արայիկը, NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում կարծիք է հայտնել, որ մահվան փաստով, թեև ինքնասպանության հողվածով է քրեական գործ հարուցվել, բայց պետք է խնդրի հաջորդ երեսն էլ ուսումնասիրվի:

Ըստ Գաբրիելի քեռու տղայի՝ Կանադի հոգեբուժարանում մահվանից առաջ պառկած լինելու պատճառները իրենց համար անհասկանալի են: Այդ հանգամանքով առանձին քննություն են վարում: Նա հավաստիացրել է, որ Գաբրիելը մինչև բանակ գնալը ոչ մի հոգեկան խնդիր չի ունեցել:

Շաղատ գյուղի գյուղապետ Տիգրան Խաչատրյանի խոսքերով Գաբրիելը մոտ 7 տարի առաջ ծնողների եւ 3 եղբայրների հետ գյուղից մեկնել էր Ռուսաստան բնակության, սակայն ամիսներ առաջ վերադարձել էր ծառայության անցնելու: Գաբրիելից առաջ մեծ եղբայրն է եկել ծառայել եւ գնացել, իսկ փոքր եղբայրը մեկ տարի հետո պետք է ծառայության գար: Գյուղապետի խոսքով՝ Գաբրիելը բնավորությամբ շատ հանգիստ, անշառ, լավ երիտասարդ է եղել: Նա Ռուսաստանում շինարարությամբ է զբաղվել:¹⁵

Շաղատի գյուղապետարանի աշխատակազմի ղեկավար Հովհաննես Արզումանյանը նշել է, որ Գաբրիելը իրենց աչքի առաջ մեծացած երեխա էր, որեւէ հոգեկան խնդիր չի ունեցել, ինչպես փորձում են տարածել: Նա շատ հավասարակշռված, խելոք անձնավորություն էր. «Նույնիսկ շատ խելացի էր, այսօր այդքան խելացի չպետք է լինել», - ասաց նա: Հ. Արզումանյանը պնդեց, որ սավանով կախվելու տարբերակ չի կարող լինել, քանի որ Գաբրիելի մարմինը նայել են, կախվելու որեւէ հետք չի եղել, փոխարենը կրծքավանդակի շրջանում կապտուկներ են եղել, ծնոտից ներքեւ պարանոցի մոտ ճոպանը կարծես ձգած լինեն: «Իմ անձնական կարծիքն է՝

¹⁴ <http://168.am/2013/07/06/247352.html>

¹⁵ <http://news.am/arm/news/161418.html>

ինչպե՞ս պետք է սավանով ինքն իրեն կախի, սավանով եթե փաթաթեն մի տասը սմ տրամագծով, այսինքն՝ մի չորս դյույմի հաստություն է դառնում, ինչպե՞ս է սա հնարավոր», - ասաց Հովհաննես Արզումանյանը:¹⁶

2013 թ-ի հուլիսի 10-ին ՀՀ պաշտպանության նախարարը ընդունել է Գաբրիել Լալազարյանի ծնողներին՝ Աբրիկ Միսակի Լալազարյանին եւ Անահիտ Բագրատի Հայրապետյանին: Պաշտպանության նախարարն իր ցավակցական խոսքն է հայտնել մահացած զինվորի ծնողներին եւ հավաստիացրել, որ ՊՆ քննչական ծառայության եւ ռազմական ոստիկանության կողմից ձեռնարկվում են օրենքով նախատեսված անհրաժեշտ միջոցառումներ՝ դեպքի հանգամանքները պարզելու, բազմակողմանի եւ լրիվ քննությամբ օբյեկտիվ ճշմարտությունը բացահայտելու համար: Ա. Լալազարյանը եւ Ա. Հայրապետյանը հայտնել են, որ վստահում են պաշտպանության նախարարին, ինչպես նաեւ ՊՆ իրավապահ մարմիններին եւ իրենք եւս կաջակցեն նախաքննությանը:¹⁷

5. Արման Հովսեփի Մուրադյան

Հուլիսի 30-ին հյուսիս-արեւելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքերից մեկում, նախնական տվյալներով, հրազենային մահացու վիրավորում է ստացել զինծառայող, 1993թ. ծնված Արման Հովսեփի Մուրադյանը:¹⁸

NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում Արագածոտնի մարզ Ցամաքասար գյուղի գյուղապետ Գոռ Գրիգորյանն ասել է, որ Արման Մուրադյանը 3 ամիս հետո պետք է տուն վերադառնար: Գյուղապետի խասքերով տղայի հայրը գյուղի իրենց տունն ու հողերը վաճառելուց հետո

¹⁶ http://www.1in.am/arm/armenia_society_197678.html

¹⁷ <http://168.am/2013/07/11/248505.html>

¹⁸ <http://razm.info/16676>

մեկնել էր Ռուսաստան՝ արտագնա աշխատանքի, իսկ մայրը մահացածի փոքր եղբոր հետ ապրում է Էջմիածնում՝ հարազատների տանը:

Հարցին, թե ճանաչելով Արմանին ի՞նչ է կարծում, նա ինքնասպանության կգնա՞ր, գյուղապետը պատասխանեց. «Շատ խելոք ընտանիքի երեխա էր: Ինքը շատ խելճ ծառայող էր, չէր համարվում: Մեր աչքի դեմը մեծացած երեխա էր, շատ խելոք, շնորհքով ընտանիք էր: Մի անգամ էլ դեպք եղավ, երբ ծառայությունից փախավ էլի հետ տարանք: Ծառայության հետ չէր հարմարվում: Սերժանտ էլ է եղել, թե ինչի պետք է այդպիսի քայլի գնար, չեմ հասկանում», - պատմեց գյուղապետը:¹⁹

Արման Մուրադյանի հայրը՝ Հովսեփ Մուրադյանը, «Ժողովուրդ»-ի հետ զրույցում հավաստի տեղեկություններ է հաղորդել, որ իր որդին խնդիր է ունեցել ԼՂՀ N գործառնական գնդի հրամանատար Էմիլ Ավետիսյանի զինծառայող հարազատներից մեկի հետ. «Ինձ համար տարօրինակն այն է, որ այդ Էմիլ Ավետիսյանն այդ դիրքերում, որտեղ իմ տղան է եղել, երբեք հերթապահ չի եղել, ու ես չեմ բացառում, որ նա այդ դիրքեր գնացել է վրեժ լուծելու համար: Ո՞նց կարող էր 20 ամիս ծառայած զինվորը գնալ ինքնասպանության, դա բացառված է: Գիտե՞ք, թե այդ Էմիլ Ավետիսյանն երեխեքին ինչքան է խոշտանգել, վազեցնել է տվել ու լիքը շատ այլ բաներ: Ինչ ցուցմունք էլ տան նրա գործառնական ընկերները, ես չեմ հավատա, քանի որ այդ տղաներին այնքան ահ կտան՝ ասելով՝ եթե այն, ինչ ասենք, չգրեք, մենք ձեզ հետ հաշվեհարդար կտեսնենք, ու կարող է պատահել՝ Արմանի օրն ընկնեք: Ոչ թե իմ տղան է իր զենքով կրակել իրեն, այլ Ավետիսյանն է կրակել, եւ ես արդարություն եմ պահանջելու ու պայքարելու եմ արդարության համար», - ասել է զինվորի հայրը:²⁰

¹⁹ <http://news.am/arm/news/165021.html>

²⁰ <http://operativ.am/?p=31397>

Արման Մուրադյանի ինքնասպանության գործով կալանավորվել է գորամասի գումարտակի հրամանատարի սպառազինության գծով տեղակալ, մայոր Էմիլ Ավետիսյանը:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործողությունները դեպքի առթիվ

Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի ուսումնաիրությունների արդյունքում պարզվել են որոշ մանրամասներ եւս. Մասնավորապես՝ 2011թ. նոյեմբերի 28-ին Թալինի զինկոմիսարիատից Լուսակերտի ուսումնական գումարտակ զարակոչված Արմանը 6 ամիս Լուսակերտում ծառայելուց հետո եւ 2012թ. մայիսին ստանալով կրտսեր սերժանտի կոչում, 2012թ. մայիսի 12-ի տեղափոխվել է Ասկերան, որտեղ 1 օր մնալուց հետո տեղափոխվել է Մարտակերտի N49971 «Ինտերնատ» գորամաս՝ հակատանկային գումարտակ: Ծնողների խոսքերով Արմանը գերազանց սովորել է Արտակարգ իրավիճակների նախարարության ճգնաժամային կառավարման ակադեմիայում: Երկրորդ կուրսն ավարտելով՝ մեկնել է ծառայության:

Հ. Մուրադյանի խասքերով. «Գնդակը կպել է միայն թոքին: Թոքի մեջ ամբողջովին արյուն էր լցված: Արմանը մահացել է ներքին արյունահոսությունից:» Շրջանային դիախերձարանում դատական բժիշկն Արմանի հարազատներին ասել է, որ եթե ժամանակին հասցնեին բուժկետ, Արմանի կյանքը հնարավոր կլիներ փրկել, քանի որ սիրտը վնասված չի եղել:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով

անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը: Ըստ առկա տեղեկատվության կատարվում է նախաքննություն:

6. Մանուշար Մերուժանի Մանուշարյան

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը տեղեկություն է տարածել, որ հուլիսի 31-ին, ժամը 13:20-ի սահմաններում N զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Մանուշար Մերուժանի Մանուշարյանը /ծնված 1993 թ./ գտնվելով պահակակետի դիտաշտարակում, ըստ նախնական տվյալների, իրեն ամրակցված ԱԿՍ-74 տիպի ինքնաձիգից ինքն իրեն հասցրել է մահացու հրազենային վիրավորում:²¹

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործողությունները դեպքի առթիվ

Մանուշար Մանուշարյանի բնակարանում ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի աշխատակիցները փորձել են պարզել դեպքի մանրամասները:

Ըստ Մանուշարի մոր խոսքերի՝ իրեն հայտնել են, որ որդին իբր եղել է «աղանդավորական» շարժման անդամ, որի պատճառով ինքնասպանություն է գործել: Սակայն մայրը ժխտում է նման տեղեկատվությունը՝ պնդելով, որ իր որդին Հայ Առաքելական եկեղեցու հետեւորդ էր եւ նույնիսկ եկեղեցի գնացել է ոչ այնքան հաճախակի, եւ բացի այդ բավականին զբաղված է եղել:

Հարազատները հայտնել են, որ, իրենք տեղեկություն են ստացել, թե իբր դիակի մոտ հայտնաբերվել է ինչ-որ այրված թուղթ, որը վերստին կապվել է աղանդավորական երեւոյթների հետ:

Մոր ասելով՝ իրենց ընտանիքը բազմաթիվ փորձությունների եւ խնդիրների միջով են անցել, եւ վերջերս են խնդիրները լուծվել, եւ

²¹ <http://www.Iragir.am/index/arm/0/country/view/86285>
<http://www.mil.am/1375301842>

հնարավոր չէր, որ այդ ամենը հաղթահարելուց հետո իր որդին դիմեր այդ քայլին:

Նա որդուն նկարագրել է որպես կյանքով լեցուն, ընկերների շրջապատում հարգանք վայելող եւ սիրված անձնավորություն:²²

Նրանց ընտանիքում 3 երեխա են, Մանուչարն ունի իրենից մեծ եղբայր եւ իրենից փոքր քույր: Նրա ծնողներն ամուսնալուծված են, երեխաներն ապրում են մոր հետ: Քանի որ ընտանիքը գտնվել է սոցիալապես անապահով վիճակում, տղան աշխատել է 15 տարեկանից, որպեսզի հոգ տանի ընտանիքի համար:

ՊՆ քննչական ծառայությունում փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդ. 1-ին մասով (ինքնասպանության հասցնելը): Ըստ լրատվամիջոցներին տրամադրված տեղեկատվության կատարվում է նախաքննություն:

Գ. Կանոնադրային հարաբերությունների խախտում

1. Լյուքս Ստեփանյան

2013 թ-ի մայիսի 15-ին Նոյեմբերյանի տարածաշրջանում տեղակայված զորամասում արտակարգ միջադեպ է տեղի ունեցել: Ժամկետային զինծառայողներից մեկը զորամասի ծխարանում կրակ է բացել: Դրա հետեւանքով ժամկետային զինծառայող, Մարտունու շրջանի Վերին Գետաշեն գյուղի բնակիչ, 1994թ. ծնված Լյուքս Ստեփանյանը զոհվել է:²³

Այդ կրակոցներից ծանր վիրավորվել է ժամկետային զինծառայող, Արմավիրի մարզի Մրգաշատ գյուղի բնակիչ, 1994թ. ծնված Հրայրա Սարգսյանը: Վերջինս ժամը 16-ի սահմաններում գլխի հրազենային վնասվածքով տեղափոխվել է Նոյեմբերյանի բժշկական կենտրոն, որտեղից էլ ժամը 20-ին՝ Երեւանի զինվորական հոսպիտալ:

²² <http://hayeli.am/article/341596/>

²³ <http://operativ.am/?p=17470>

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետով (սպանությունը՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով) հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվում է նախաքննություն: Դավիթ Խաչատրյանը ձերբակալվել է:

Ըստ առկա տեղեկությունների՝ Դավիթ Խաչատրյանը վիճաբանել է Լյուքս Ստեփանյանի հետ, որի ժամանակ կրակել է վերջինիս վրա:²⁴

Որպես բողոքի նշան մայիսի 18-ին Լյուքս Ստեփանյանի հայրը, որոշել է ի նշան որդու հետ կատարվածի դեմ բողոքի՝ որդու դին բերել Երեւան եւ բողոքի միջոցառում անցկացնել Կառավարության շենքի դիմաց:

Դեպքի հետ կապված՝ ՊՆ փակել է ճանապարհը՝ թույլ չտալով սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատներին շարունակել իրենց ճանապարհը Երեւան:

Սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատները, չնայած ստեղծված խոչընդոտներին, փորձել են շարունակել ճանապարհը դեպի Երեւան եւ արդեն հասել են Սեւանի պետավտոտեսչություն:

News.am-ի տեղեկություններով՝ խոչընդոտներ են ստեղծվել նաեւ Երեւան-Սեւան մայրուղում. բախվել են ոստիկաններն ու սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի հարազատները, ովքեր որդու դին տեղափոխում են Երեւան: Ըստ աղբյուրի՝ նրանց միջեւ ծեծկռտուք է սկսվել: Զինվորի հարազատները զինվորականների մեքենաների պատնեշը հաղթահարելու համար ջարդել են նրանց մեքենաները: Աղբյուրի փոխանցմամբ՝ հաջողվել է հաղթահարել պատնեշն ու շարունակել ճանապարհը: Հայտնում են նաեւ, որ Երեւանից նրանց հետ հանդիպման են գնացել նորանոր ՃՈ եւ զինվորական մեքենաներ, որպեսզի կանխեն սպանված զինվորի հարազատների մուտքը Երեւան:

Զոհվածի հայրն ասել է, որ իր այդ քայլի նպատակը որդու սպանության բացահայտումն է: «Ես ոչ մի տեղեկություն չունեմ իմ էրեխու հետ ինչ ա պատահել, ոչ

²⁴ <http://news.am/arm/news/153708.html>

մեկը չի ասում, ինձ շատ տարբեր բաներ են ասում, «չաստում» ինձ մի բան են պատմել, Ճանապարհին՝ ուրիշ բան, գյուղում՝ ուրիշ բան», հայտնում է Tert.am-ը:²⁵

Զոհվածի մայրը ողբում էր. «Զարկե՞լ էր՝ թող ոտքին զարկեր, ինվալիդ սարքեր, բա ես հիմի ո՞նց մխիթարվեմ: Զարկե՞լ էր, թող թուրքը զարկեր, կասեի տղես հերոսի մահով մեռավ, բա ես հիմի ո՞նց մխիթարվեմ»:

Գյուղացիները՝ հիմնականում տարեց մարդիկ ու կանայք, վրդովված էին: Նրանց խոսքով, խաղաղ պայմաններում գյուղից այս էլ վեցերորդ զինվորն է մահանում:

«Ինչի՞ համար են էս զինվորին տանում թաղելու: Հանուն ինչի՞, ախր պատերազմ չի... բա էդ գորամասում հրամանատար չկա՞: Հարց եմ տալիս, Սերժ Սարգսյան, ինչի՞ համար սպանեցին: Ինչի՞ դու սաղ մնաս, էսա երեխեն գնա հողի տակը», - գոռում էր մի գյուղացի:

Բարձրաստիճան զինվորականներին ու նրանց մեքենաների շարասյունը տեսնելով՝ կանայք բորբոքվեցին.

«Ինչի՞ համար ա էս պետությունը, մենակ փող հավաքելո՞ւ... 18 տարի երեխուն պահել էր արդար քրտինքով, որ էսօր տաներ հողի մե՞ջ դներ: «Ինչի՞ մի օր չլսեցինք, որ պաշտոնավորի երեխեն սահմանին ծառայի, սենց մե բան էղնի: Մենակ հող փորողի, անասուն պահողի երեխեն կգոհվի», «Թուրքի գյուլլա՞ էր, հորի՞ պտի հայու գյուլլից հայր մեռնի», «Ախպերս Ղարաբաղ կռիվ է էրէ, հաղթեր է, մկա Ռուսաստանա քուչեքը կֆոֆոա, էսա մեծավորներ էլ զվանին դրել են թեւերուն, կապրին, մեր երեխեքին էլ կտանեն, սպանեն»:

Անգամ գյուղի զինկոմ Գագիկ Հարությունյանն իր վրդովմունքը չէր թաքցնում:

«Ամեն գորակոչի գալիս եմ գյուղից տղաներին հավաքում տանում եմ... 18 տարին լրանում է, ուղարկում ենք մեր հայոց սահմանները պաշտպանելու, բայց արդյունքը չենք ստանում, արդյունքը, խնդրեմ, մեր առաջն է, որ չգիտենք՝ ինչ անենք», - մեզ հետ զրույցում ասաց Հարությունյանը:

«Երեք տղա երեխա էլ ես ունեմ: Մեծն աշունը բանակի է: Նոր զինկոմին ասել եմ՝ հետեւից չգաս... Աստված չանի, պատերազմ սկսի, երեքին էլ ուղարկեմ, բայց

²⁵ http://jfh.am/?ln=1&id =10&page_id=62

սենց... թող գան ինձ տանեն դատեն, երեխեքին դատեն... ավելի լավ ա բանտ նստեն, քան թե էսպես լինի», - ասաց գյուղացիներից մեկը:

Մի ուրիշ գյուղացի էլ գորակոչի տարիքի երեք տղա ունի. «Իմ երեխեքն արդեն բանակի են՝ երկուսը ջեւիկ (գույգեր) են, մեկը թաք ա: Ես մի ճանապարհ պիտի ստեղծիմ, օր երեխեքին բանակից պոկեմ», - ասաց նա: «Ճանապարհն ո՞րն ա, տանես պաշտոնավորին 10 հազար դոլար տաս հարստացնե՞ս, - առարկեց նրա համագյուղացին, - ինչի՞ պետք է էս վիճակի մեջ լինենք, որ հազիվ աշխատած մի երկու կոպեկ փողը տանենք կառավարության գրպանը լցնենք, ինչ ա, թե չտանեն մեր երեխուն սպանեն»:²⁶

Սպանված ժամկետային զինճառայող, շարքային 19-ամյա Լյուքս Ստեփանյանի հայրը՝ Աշխարհիկ Ստեփանյանը, պատմում է, որ որդու հոգեհանգստի ժամանակ իրենց տուն են եկել պաշտպանության նախարարության աշխատակիցները, հրամանատարական կազմը, որոնց իրենք հարցրել են, թե ինչ կարող են ասել որդու մասին, դեպքի մասին, բայց որեւէ պատասխան չեն ստացել: «Հրամանատարը եւ մյուսները՝ վեց-յոթ հոգի, նրանց բոլորին խնդրեցինք՝ ես, կինս, որդիս, մեկ բան ասացե՛ք տղայիցս, նրանք որեւէ բան չասացին մեր տղայի մասին», - ասաց հայրը՝ հավելելով, որ նրանց իրենց տնից վոնդել են:

Այնուհետեւ հայրն իմացել է, որ հորեղբոր տղայի մոտ 300.000 դրամ գումար են թողել եւ անմիջապես փողը հետ է վերադարձրել: «Հա՞ց էիք ուզում ուտել, գնացե՛ք ռեստորան, հաց կերե՛ք, ես միլիոնների քյասիք եմ, բայց ես 300 հազարների քյասիք չեմ: Խի դրանց փողո՞վ ես պետք է որդուս թաղումն անեի», - հուզված ասաց հայրը:

Նա նշեց, որ ինքն ու կինն են որոշել Երեւան տեղափոխել տղայի դին: «Մենք երկրից էինք ուզում գնալ», - ասաց հայրը:²⁷

Իսկ դեպքի հետ կապված՝ իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցը քննադատում է սպանված զինվոր Լյուքս Ստեփանյանի դին Երեւան տեղափոխելու վերաբերյալ ՊՆ մամուլի խոսնակ Արծրուն Հովհաննիսյանի հայտարարությունը, թե «դա լրիվ

²⁶ <http://ilur.am/news/view/13672.html>

²⁷ <http://zham.am/am/news/6437.html>

կազմակերպված է եղել»: «Պաշտոնական տեսակետն է, թե դա հրահրված է եղել, դրդել են: Ես հարց եմ տալիս, ո՞վ է հրահրել, ո՞վ է դրդել, ո՞վ է եղել: Նախարարության մամուլի խոսնակը պետք է հրապարակի ինֆորմացիայի աղբյուրը, կամ ով է գնացողը եղել: Եթե դու ասում ես, որ հրահրող է եղել ու դա արել է իրավապաշտպան կազմակերպությունը, ապա բարի եղիր հրապարակել անունը: Շատ իրավապաշտպան կազմակերպություններ եւ հ/կ-ներ կան, թող հրապարակի հրահրողի անունը: Դա համարում եմ ապատեղեկատվություն եւ խառնաշփոթ ստեղծելու միտում, ապատեղեկատվություն, որի նպատակը բուն խնդրից ուշադրությունը շեղելն է: Հաստատ այդ իրավապաշտպան հ/կ-ն պատասխանատու չէ այն պատճառների համար, որը հանգեցրել են այդ դեպքին», - Aravot.am-ին հայտնել է իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցը՝ մեկնաբանելով իրավապաշտպան կազմակերպություններին ուղղված մեղադրանքները, թե իրենք են սպանված զինվորի ծնողներին հրահրել նրա դին Երեւան բերելու հարցում: Նա ապատեղեկատվություն է համարում նաեւ ՊՆ մամուլի խոսնակի մեկ այլ հայտարարություն, թե նախնախան տվյալներով սպանվածը ինքն է հրահրել դեպքը, ժամապահին հայիոյանք տալով. «Նա գերազանցում է սեփական լիազորությունները, որովհետեւ նման դեպքերում, երբ ուսումնաիրությունների հիման վրա ենք հարցեր բարձրացնում, ասում ենք քննությամբ կպարզվի, իսկ հիմա մինչեւ քննության պարզվելը տալիս են կանխակալ վերաբերմունք, որը նույնպես գնահատում եմ ապակողմնորոշման դրսեւորում»: Ա. Սաքունցը, հաշվի առնելով բանակում մահացության դեպքերի քննության փորձը, կասկածներ ունի, թե արդյոք օբյեկտիվ եւ բազմակողմանի քննություն կկատարվի. «Առավել եւս, որ մի դեպքում լրիվ մեղադրում են ու ամբողջ դժգոհության սլաքն ուղղում են արդեն կալանավորված զինծառայողի ուղղությամբ եւ ոչ մեկ չի ասում՝ որոնք են այն պատճառները եւ այն հանգամանքները, որոնք հանգեցրել են զենքի կիրառմանը: Կրկին չսպասելով քննության արդյունքներին՝ պաշտոնական ամենաբարձր մակարդակով տրվում են գնահատականներ, ըստ էության, կանխորոշում են քննության ելքը: Սա արդեն իսկ կասկածելի է ու օբյեկտիվ մոտեցում չէ»:

28

²⁸ <http://www.aravot.am/2013/05/20/245547/>

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործողությունները դեպքի առթիվ

Մայիսի 25-ին ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը Նոյեմբերյանի գործառնաժամանակ մայիսի 15-ին սպանված ժամկետային զինծառայող Լյուքս Ստեփանյանի ծնողների, հարազատների եւ համագյուղացիների կողմից զինված ուժերում շարունակական բնույթ կրող մահվան դեպքերի նկատմամբ 2013 մայիսի 18-ին կազմակերպված Երեւան-Սեւան մայրուղում բողոքի ակցիային ՀՀ ոստիկանության, ռազմական ոստիկանության եւ զինվորական հատուկ ուժերի, ներառյալ ՀՀ զինվորական դատախազ Գեորգ Կոստանյանի, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի եւ ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիր Գասպարյանի կողմից երթը խոչընդոտելու վերաբերյալ արձանագրում է, որ

1. բողոքի մասնակից քաղաքացիների նկատմամբ բռնությունների կիրառմամբ սահմանափակվել է քաղաքացիների տեղաշարժի եւ միավորումների ազատության իրավունքը
2. զինված ուժերի ստորաբաժանումները հերթական անգամ օգտագործվել են խաղաղ հավաքի մասնակիցների դեմ, որը համարվում է սահմանադրական նորմի կոպիտ խախտում:

Այդ հայտարարությամբը գրասենյակը ՀՀ գլխավոր դատախազից պահանջել է.

1. իրականացնել համապատասխան քննություն եւ պարզել, թե ովքեր են հրաման արձակել զինված ուժերի ստորաբաժանումները իրենց մշտական տեղակայման վայրից Երեւան-Սեւան մայրուղի տեղափոխել:
2. հարուցել քրեական գործ եւ պատասխանատվության ենթարկել պաշտոնական դիրքը չարաշահած անձանց: ²⁹

Քանի որ քաղաքացիների բողոքի խաղաղ ակցիային խոչընդոտելը եւ առավել եւս դրանում զինված ուժերի ներգրավումը հակասահմանադրական է, 2013 թ. մայիսի 29-ին Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը հարցում է հղել ՀՀ պաշտպանության նախարարին՝ խնդրելով պարզաբանել, թե ով կամ ովքեր

²⁹ <http://hcav.am/events/%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%B8%D6%82%D5%AA%D5%A5%D6%80%D5%AB-%D6%85%D5%A3%D5%BF%D5%A1%D5%A3%D5%B8%D6%80%D5%AE%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%A8-%D5%A2%D5%B8%D5%B2%D5%B8%D6%84%D5%AB-%D5%A1%D5%AF/>

Էին զինված ուժերի ստորաբաժանումներին հրամայել իրենց մշտական տեղակայման վայրից Երևան-Մեան մայրուղի տեղափոխվել:

2013 թ. հունիսի 18-ին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից ստացվել է պատասխան, ըստ որի «18.05.13թ. Երևան-Մեան մայրուղում կազմակերպված բողոքի ակցիային խոչընդոտելու կամ կանխելու հրաման պաշտպանության նախարարության ռազմական ոստիկանության ստորաբաժանումներին չի տրվել, առավել եւս այդպիսի մտադրություն չի էլ եղել:

ՀՀ ՊՆ Մեանի կայազորի ռազմական ոստիկանության բաժինը տեղեկություն ստանալով, որ Երևան-Մեան մայրուղում մարդկային մեծ կուտակումներ կան, որը էական դժվարություններ կարող էր առաջացնել ինչպես զինվորական ավտոշարասյունների ռազմավարական տեղաշարժերին, այնպես էլ ՊՆ ռազմական ոստիկանության աշխատակիցների կողմից օպերատիվ հրատապ միջոցառումների իրականացմանը, այդ իսկ պատճառով ՊՆ ռազմական ոստիկանության բաժնի համապատասխան աշխատակիցները մեկնել են այնտեղ եւ ընդամենը փորձել են պարզաբանել»:

Փաստորեն ստացվում է, որ Երևան-Մեան մայրուղով տեղաշարժվող քաղաքացիները տեսականորեն կարող էին խոչընդոտել զինվորական ավտոշարասյունների ռազմավարական տեղաշարժին (ի դեպ նմանատիպ ռազմավարական տեղաշարժ կամ դրա անհրաժեշտություն կարծես թե նշված ժամանակահատվածում այդ տարածքում չի նկատվել), այդ պատճառով թույլատրելի է համարվել մեծաքանակ ամբողջական ստորաբաժանումների տեղափոխությունը տվյալ տարածք՝ ուղղակի «պարզաբանման համար»: Իսկ այն, որ նշված «պարզաբանումը» զուգորդվում է Լյուքս Ստեփանյանի հարազատների նկատմամբ բռնության կիրառմամբ, թերեւս պաշտպանական գերատեսչության կողմից համարվում է երկրորդական կամ հանդիսանում է «պարզաբանման» ընդունված ռազմավարական միջոց:

Թերեւս ավելի ընդունելի կլիներ, եթե ՀՀ պաշտպանական գերատեսչությունն այս անօրինական հրամանը բացատրեր Լյուքս Ստեփանյանի հուղարկավորության արարողությանը մասնակցելու նպատակով զինվորական ստորաբաժանումների տեղափոխման անհրաժեշտությամբ, նաեւ նշեր, որ ՊՆ նախաձեռնությամբ նմանատիպ ուշադրության կարժանան զինվորական ծառայության ընթացքում

մահացած բոլոր զինճառայողները եւ նրանց ընտանիքները՝ անկախ մահվան պատճառներից եւ ընտանիքի գործողություններից: Փոխարենը գերատեսչությունը կրկին արդարացնում է զինված ուժերի ապօրինի կիրառումը սեփական քաղաքացիների դեմ եւ որպէս հիմնավորում ներկայացնում առնվազն անտրամաբանական պատճառաբանություններ:

Պատասխանից թերեւս պետք է ենթադրել, որ Գեղարքունիքի եւ Տավուշի մարզի քաղաքացիները մինչ Սեւան-Երեւան մայրուղով խմբակային ենթեւեկության մեկնելը, նախապէս պետք է ՀՀ ՊՆ-ից տեղեկություն ձեռք բերեն հնարավոր զինվորական տեղաշարժերի մասին, հակառակ դեպքում՝ կարող են ենթարկվել ռազմական ուստիկանության եւ զինվորական ստորաբաժանումների կողմից անակնկալ շրջափակման:³⁰

2. Միփան Մովսիսյան

2013 թ-ի հունիսի 2-ին Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտում հրազենային վնասվածքից մահացել է կուրսանտ Միփան Մովսիսյանը:

Ս. Մովսիսյանը Վանաձոր քաղաքից էր, երեք եղբայրներից ավագը: Կուրսանտի դին բերվել է Ռազմական ինստիտուտ, որտեղ կազմակերպվել է հրաժեշտի արարողություն, որից հետո Միփանի մարմինը տեղափոխել են Վանաձոր:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 1-ին մասով (Սպանություն) հարուցվել է քրեական գործ: Արմեն Վլադիկի Մելքումյանը ձերբակալված է:

Միփանի հարազատները պատմում են, որ նա բացառիկ երիտասարդ էր, նրա դաստիարակությունն այնպիսին էր, որ ոչ ոքի չէր հայհոյի կամ նեղացնի: Իսկ սպանության նախնական վարկածին՝ հարազատները չեն հավատում: Նրանց խոսքով Միփանն այնպիսի տղա չէր, որ վիճաբանություն սարքեր:

³⁰ <http://hcav.am/events/%D5%BD%D6%87%D5%A1%D5%B6-%D5%A5%D6%80%D6%87%D5%A1%D5%B6-%D5%B4%D5%A1%D5%B5%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%B2%D5%AB%D5%B6-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%A1%D5%BE%D5%A1%D6%80%D5%AA%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82/>

Քրեական գործի նախաքննության ընթացքում ձեռք բերված նախնական տվյալների համաձայն՝ հերթափոխի ժամանակ Ա.Մելքումյանի եւ Ս.Մովսիսյանի միջեւ առաջացած վիճաբանության ընթացքում հնչել են փոխադարձ հայհոյանքներ, իսկ Ս.Մովսիսյանի կողմից չկրակողի հասցեին հնչեցված հայհոյանքից անմիջապես հետո, Ա.Մելքումյանը մենահատ կրակոց է արձակել նրա ուղղությամբ եւ պատճառել հրազենային մարմնական վնասվածք: Ս.Մովսիսյանը տեղափոխվել էր «Մուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» բժշկական կենտրոն, որտեղ ժամը 22:20-ի սահմաններում մահացել էր:³¹

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի աշխատակիցները երկու անգամ փորձել են զրուցել մահացած կուրսանտի հարազատների եւ ընկերների, ինչպես նաեւ հարեւանների հետ, սակայն ներկա գտնվող եւ ընտանիքի բարեկամ ներկայացած անձր եւ կուրսանտները թույլ չեն տվել որեւէ մեկի հետ զրուցել եւ ճշտել դեպքի մանրամասները: Գրասենյակի աշխատակիցներին մշտապես հետեւում էր ոչ միայն վերոնշյալ անձը, այլեւ հավաքվածներից ոմանք, որոնք փորձում էին հսկել յուրաքանչյուր քայլը:

Մոտ կես ժամ բազմաթիվ անձանց «հսկողության» տակ գտնվելուց հետո, կազմակերպության աշխատակիցները փորձել են զրուցել հարեւաններից մեկի հետ, որը տուն մտնելու ճանապարհին էր, սակայն վարկյաններ անց, հավանաբար Միփանի համակուրսցիները, ովքեր նույն ՀՀ ՊՆ Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի կուրսանտներ էին, շրջապատել են կնոջը եւ փորձել դադարեցնել խոսակցությունը գրասենյակի աշխատակիցների հետ՝ հիմնավորելով, որ հարմար վայրը եւ ժամանակը չէ զրուցի համար:

Գրասենյակի աշխատակիցների ներկա գտնվելու պահին մշտապես հավաքված են եղել տասնյակ բարձրաստիճան զինվորականներ եւ կուրսանտներ, Վանաձոր քաղաքի մի շարք բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, Վանաձորի քաղաքապետը, ինչպես նաեւ Գուգարաց թեմի առաջնորդ Տեր Սեպուհ եպիսկոպոս Չուլջյանը:³²

³¹ <http://haynews.am/hy/1370205457>

³² <http://hcv.am/events/%D5%B9%D5%B0%D5%A1%D5%BB%D5%B8%D5%B2%D5%BE%D5%A5%D6%81-%D5%B3%D5%B7%D5%BF%D5%A5%D5%AC-%D5%A4%D5%A5%D5%BA%D6%84%D5%AB-%D5%B4%D5%A1%D5%B6%D6%80%D5%A1%D5%B4%D5%A1%D5%BD%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%A8/>

Դ. Առողջական խնդիրների/ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման հետեւանքով մահվան դեպքեր

1. Արմենակ Մանուչարի Մկրտչյան

2013 թ-ի հունվարի 17-ին, ժամը 05:30-ին միոկարդի սուր ինֆարկտ հարցականով, թոքային զարկերակացողունի թրոմբոէմբոլիա հարցականով, սուր սիրտ-թոքային անբավարարություն ախտորոշմամբ Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում մահացել է ՀՀ ՊՆ N գորամասի ժամկետային զինծառայող Արմենակ Մանուչարի Մկրտչյանը:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 376 հոդ. 2-րդ մասով (անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանքներ) հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվում է նախաքննություն:³³

ՀՀ ՊՆ N գորամասի զինծառայող 18-ամյա Արմենակ Մկրտչյանը մինչեւ հոսպիտալ տեղափոխվելը ջրծաղիկով հիվանդ է եղել: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում ասել է Արմենակ Մկրտչյանի քեռին՝ Նվեր Վարդանյանը:³⁴

«Մենք առողջ երեխա ենք ուղարկել, բայց այդ ընթացքում ջրծաղիկ է ընկել: Մի օրվա մեջ տարել են սանչաստ, այդ գիշերվա մեջ վատացել է, տարել են հոսպիտալի վերակենդանացման բաժին: 5 օր այնտեղ պառկել է ու էլ չգիտենք ինչ է եղել», - ավելացրեց Արմենակ Մկրտչյանի քեռին: Ինչպես նաեւ փոխանցեց, որ այս պահին ավելին չի կարող ասել մինչեւ դատաբժշկական փորձաքննության արդյունքները չստանան: Իսկ փորձաքննության արդյունքները սպասում են, որ մինչեւ հունվարի վերջ արդեն պատրաստ կլինի:

Ավելի վաղ NEWS.am տեղեկացրել էր, որ ՀՀ ՊՆ N գորամասի զինծառայող 18-ամյա Արմենակ Մկրտչյանը, ով հունվարի 17-ին մահացել է Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում դեկտեմբերին էր զորակոչվել բանակ եւ

³³ http://www.lin.am/arm/armenia_society_150620.html

<http://www.epress.am/2013/01/17/9ինծառայողը-մահացել-է-հոսպիտալում-up.html>

³⁴ <http://news.am/arm/news/137459.html>

վախենում էր մթությունից: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ գրույցում ասաց Սյունիքի մարզի Սվարանց գյուղի գյուղապետ Արթուր Մարգարյանը: Գյուղապետը փոխանցել էր, որ շուրջ 1.5 տարի է, ինչ նա մութն ընկնելուց հետո տանից դուրս չէր գալիս: «Արմենակի մոր պատմելով մի գիշեր շունը կտրել է Արմենակի ճանապարհը հաչացել, որից շատ ուժեղ վախեցել է», - պատմել էր գյուղապետը: Արթուր Մարգարյանը նշել էր նաև, որ Արմենակի ծառայության կարճ ժամանակահատվածում նույնիսկ զորամասից շնորհակալագիր են ստացել, որ նա շատ լավ ծառայող է: «Հունվարի 12-ին Արմենակի պրիսյագն էր: Սակայն մայրը գնացել է զորամաս, ասել են, որ նա կոմայի մեջ է: Այնինչ՝ Արմենակի մայրը հունվարի 9-ին հենց մեր տանից խոսեց Արմենայի հետ եւ պայմանավորվեցին, որ պրիսյագից հետո գնալու են Ջրառատ պրիսյագը հորաքրոջ տանը նշելու», - պատմել էր գյուղապետը:

2. Արտյոմ Գագիկի Հակոբյանը

2013 թ-ի հունվարի 18-ին, ժամը 20:55-ին Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում մահացել է 13.01.2013թ-ից ԿԿԶՀ-ում բուժման մեջ գտնվող ՀՀ ՊՆ N զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Արտյոմ Գագիկի Հակոբյանը /ծնված 1994թ/: Արտյոմ Հակոբյանը զորակոչվել էր 2012 թ-ին Կապանի զինկոմիսարիատից:³⁵

Արտյոմ Գագիկի Հակոբյանը Սյունիքի մարզի Քաջարան գյուղից էր: Քաջարանի գյուղապետը տեղեկացրել է, որ Արտյոմը ավարտել էր ուսումնարանը եւ մեկնել ծառայության:

Նա նշել էր, որ երեխայի մահվան հետ կապված տարբեր բաներ են ասում, ասում են, թե ջրծաղիկից է մահացել: Հորեղբոր որդին նշել է, որ Արտյոմը առողջ երիտասարդ էր, երբեւէ գանգատներ չի ունեցել:

Հիշեցնենք, որ «Հեմորագիկ ինսուլտ, սպոնտան մասիվ սուբարախնոիդալ արյունազեղում արտահայտված ուղեղի մեղիալ հատվածներում, ուղեղի այտուց, ուղեղաբնի երկրորդային համախտանիշով, վիճակ տարած ջրծաղիկից հետո»

³⁵ <http://news.am/arm/news/136599.html>

ախտորոշմամբ հունվարի 13-ին ընդունվել է N գորամասի պարտադիր ժամկետային զինծառայող, շարքային Արտյոմ Գագիկի Հակոբյանը:

3. Թաղեուս Ուղոյան

Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը 2013 թ. հուլիսի 24-ին ստացել էր հավաստի տեղեկություններ, որ 2013 թ. հուլիսի 22-ին, ԼՂՀ-ի զորամասերից մեկում սրտի կանգից մահացել է զինծառայող: ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը այս մասին որևէ տեղեկատվություն չէր տարածել:³⁶

Հետագայում պարզվել է, որ մահացողը 27-ամյա պայամանագրային զինծառայող ենթասպա Թաղեուս Ուղոյանն է: Նա մահացել է սրտամկանի սուր ինֆարկտից: Ուղոյանը գորակոչվել էր Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունից:

Դեպքի վերաբերյալ հետագա մանրամասներ չեն նշվել:

4. Ալիկ Հայկի Ջանվեյան

2013 թ-ի սեպտեմբերի 3-ին, ժամը 13:00-ի սահմաններում պտտաձողի վրա վարժություններ կատարելուց հետո սահմանագոտում հանկարծամահ է եղել պայամանագրային զինծառայող, Տավուշի մարզի Կոթի գյուղի բնակիչ, 1983թ. ծնված Ալիկ Հայկի Ջանվեյանը:³⁷

Նախնական վարկածով նա ինֆարկտ է տարել:³⁸ NEWS.am-ին Կոթի համայնքի ղեկավար Ֆելիքս Մելիքյանը տեղեկացրել է, որ նրա 5 երեխաներից փոքրը ամիսներ առաջ էր ծնվել: Ավելին՝ այս տարի պաշտպանության նախարարությունը պայամանագրային զինծառայողին, որպես սոցիալապես անապահով, բազմազավակ ընտանիք եւ լավ ծառայող, գումար է հատկացրել տուն գնելու համար: Երիտասարդ, բայց բազմազավակ ընտանիքը ամիսներ առաջ էր նոր տուն տեղափոխվել: Նա պայամանագրային հիմունքներով ծառայում է 2009թ-ից:³⁹

³⁶ <http://hcav.am/events/ելվ-մեկ-մահվան-դեպք-դի-զորամասերից-մե/>
http://www.lin.am/arm/armenia_society_201399.html

³⁷ <http://ilur.am/news/view/17910.html>

³⁸ <http://m.news.am/arm/news/169768.html>

³⁹ <http://m.news.am/arm/news/169567.html>

Ըստ պաշտոնական տվյալների՝ նախնական վարկածով՝ Ալիկ Ջանվեյանի մահվան պատճառը սրտի կաթվածն է: Նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն, որի արդյունքները դեռ չեն ստացվել:

Ե. Դժբախտ պատահար

1. Արթուր Գեւորգյան

2013 թ-ի հունվարի 16-ին, ավտովթար է տեղի ունեցել Վայոց Ձորի մարզում: Ժամը 15:30-ի սահմաններում Երեւան-Երասխ-Մեղրի ավտոճանապարհի 115 կմ հատվածում՝ Արփի գյուղի ճանապարհին, «Ուրալ» մակնիշի 33 16 S համարանիշի ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթելակելի գոտուց եւ մոտ 40-50 մետր գլորվել է ձորը:⁴⁰

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 377 հոդ. 2-րդ մասով (մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ) հարուցվել է քրեական գործ եւ կատարվում է նախաքննություն:⁴¹

Մահացածը Վայք քաղաքի բնակիչ, ՀՀ ՊՆ N գորամասի պայմանագրային զինծառայող Արթուր Գեւորգյանն էր, ով, ըստ նախնական տեղեկությունների, եղել է վարորդը, իսկ վիրավորը՝ Արարատի մարզի Արմաշ գյուղի բնակիչ Հուսիկ Ստեփանյանն է:

2. Թովմաս Առաքելյան

2013 թ-ի մայիսի 2-ին, ժամը 06.01-ին տեղեկություն է ստացվել, որ Արարատի մարզի Եղեգնավան գյուղում ավտոմեքենա է ընկել ջրանցքը, կան տուժածներ. անհրաժեշտ է օգնություն:

Պարզվել է, որ «Օպել» մակնիշի 35 ՕՏ 105 պետհամարանիշով ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթելակելի հատվածից եւ շրջվել հարակից Կախանովի ջրանցքը:

⁴⁰ http://henaran.am/news_view.php?post_id=15956

<http://www.epress.am/2013/01/16/9ինվորական-«Ուրալը»-գլորվել-է-ձորը-կա.html>

⁴¹ <http://www.ilur.am/news/view/6738.html>

Հրշեջ-փրկարարները հատուկ տեխնիկայի միջոցով ավտոմեքենան դուրս են բերել ջրանցքից. ավտոմեքենայում հայտնաբերվել է ՌԴ N ուղեկալի պայմանագրային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ՝ 1990 թ. ծնված Թովմաս Առաքելյանի (Արարատի մարզի Վերին Արտաշատ գյուղ) դին:⁴²

NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում Վերին Արտաշատի գյուղապետ Աշոտ Ղազարյանը հայտնել է, որ Թովմասն ունի իրենց մեծ մեկ եղբայր եւ փոքր քույր:

Տղայի հայրն արտագնա աշխատանքի է եղել Մոսկվայում եւ զանգի միջոցով են տեղեկացրել դժբախտ դեպքի մասին, նա հավանաբար այսօր արդեն կվերադառնա Հայաստան: «Շաբաթը մեկ անգամ էր գալիս տուն: Այդ օրը կամ հերթափոխի գնալուց են եղել կամ հերթափոխից գալուց: Մեքենան շրջվել է ջրատարը եւ երեք հոգի տուժել են, մյուս երկուսը կարողացել են դուրս գալ՝ նրանց կյանքին վտանգ չի սպառնում, իսկ Թովմասը դժբախտաբար մահացել է», - մանրամասնել է գյուղապետը:⁴³

2013թ. մայիսի 7-ին 168.am կայքում հրապարակված տեղեկության համաձայն՝ նյութերի նախապատրաստման ընթացքում պարզվել է, որ Թովմաս Առաքելյանը եւ Արարատի մարզի Վեդի քաղաքի բնակիչ, 29-ամյա Կարո Բարսեղյանը եղել են ուղեւորներ, իսկ Արտաշատ քաղաքի բնակիչ, 25-ամյա Արմեն Կարապետյանը եղել է վարորդը: Ըստ առկա տեղեկությունների՝ երբ ավտոմեքենան ընկել է ջրանցքը, Ա. Կարապետյանն ու Կ. Բարսեղյանը հասցրել են դուրս գալ ավտոմեքենայից, ապա փորձել օգնել իրենց ընկերոջը, սակայն չեն կարողացել, եւ երբ համոզվել են, որ Առաքելյանը մահացել է, հեռացել են դեպքի վայրից եւ այդ մասին չեն ասել ոչ ոքի՝ մտածելով, որ երբ հայտնաբերվի ավտոմեքենան, իրավապահները քննությունը կտանեն այն ուղղությամբ, որ նա միայնակ է եղել ավտոմեքենայում եւ չի կարողացել դուրս գալ ջրանցքում հայտնված ավտոմեքենայից:⁴⁴

3. Արմեն Ռուստամի Ղուդաբաշյան

⁴² <http://operativ.am/?p=15701>

⁴³ <http://m.news.am/arm/news/151698.html>

⁴⁴ <http://168.am/2013/05/07/221795.html>

Մայիսի 17-ին, ժամը 20:30-ի սահմաններում Հայաստանի ՊՆ N գորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Արմեն Ռուստամի Ղուղաբաշյանը, ընդգրկված լինելով վերակարգում, հոսանքահարվել է եւ գիտակցության չգալով մահացել:⁴⁵

Դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ 376-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով:

4. Ալեքսանդր Ատավին

2013 թ-ի հունիսի 2-ին, ավտովթար է տեղի ունեցել Շիրակի մարզում: Ժամը 20:40-ի սահմաններում ՌԴ քաղաքացի, Կրասնոդար քաղաքի բնակիչ, 27-ամյա Ալեքսանդր Ատավինը, վարելով BMW մակնիշի 34 VO 060 համարանիշի ավտոմեքենան, Գյումրի քաղաքի Բուլվար թաղամասից դեպի Մուշ թաղամաս ընկած ճանապարհահատվածում ավտոմեքենայով կողաշրջվել է:

Ա. Ատավինը ծառայում էր ՀՀ-ում ՌԴ Զինված ուժերի դիվիզիայում, կոչումով ավագ լեյտենանտ էր:⁴⁶

5. Գեւորգ Հովհաննիսյան

6. Ռուբեն Բաղյան

2013 թ-ի սեպտեմբերի 8-ին, ողբերգական ավտովթար է տեղի ունեցել Գեղարքունիքի մարզում: Ժամը 06:00-ի սահմաններում Opel Vectra մակնիշի 32 OS 479 համարանիշի ավտոմեքենայի վարորդը Սեւան-Մարտունի-Գետափ ավտոճանապարհի 17-րդ կմ հատվածում՝ Լճափ գյուղի խաչմերուկում, դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի գոտուց եւ գլխիվայր շրջվելով հայտնվել դաշտամիջում գտնվող ժայռաբեկորների վրա: Վթարի հետեւանքով 2 հոգի տեղում մահացել են, 2 հոգի՝ 51-ամյա Զավեն Հակոբյանը եւ 25-ամյա Արամ Հակոբյանը, մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Գավառի բժշկական կենտրոն: Մահացածներ Գեւորգ Հովհաննիսյանն ու Ռուբեն Բաղյանը ժամկետային զինծառայողներ են եղել:⁴⁷

⁴⁵ <http://lurer.com/?p=101186&l=am>

⁴⁶ <http://lurer.com/?p=104787&l=am>

⁴⁷ <http://shamshyan.com/arm/2013-09-08-crash-martuni-getaph.html>

Փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քր. Օր-ի 242 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ ավտոմեքենա կամ մեխանիկական այլ տրանսպորտային միջոց վարող անձի կողմից ճանապարհային երթուղիների եւ տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է երկու կամ ավելի մարդու մահ:

Զ. Սպանություն /Սպանություն անզգուշության հետեւանքով

1. Արտակ Գալստյան

2013 թ-ի հունվարի 26-ին՝ ժամը 23:40-ի սահմաններում, ըստ նախնական տվյալների՝ Հայաստանի ՊՆ N գործմասի ժամկետային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ Յուրի Հրայրի Գարեգինյանը մարտական դիրքում, իրեն ամրակցված ինքնաձիգից կրճրավանդակի շրջանում մահացու հրազենային վիրավորում է հասցրել ժամկետային զինծառայող, ավագ սերժանտ Արտակ Գրիգորիի Գալստյանին:⁴⁸

Արտակ Գալստյանի սպանության գործով ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում քրեական գործ է հարուցել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 1-ին մասի (սպանություն) հատկանիշներով:⁴⁹

Սույակ գյուղի գյուղապետի փոխանցմամբ, Արտակը ծառայության է մեկնել իր զույգ եղբոր հետ: Արդեն 1 տարի եւ 2 ամիս է ինչ մեկնել են ծառայության: Վերջին անգամ արձակուրդ են եկել 1.5 ամիս առաջ իրենց պապիկի հուղարկավորությանը: Գյուղապետի պատմելով, որ նրանք սոցիալապես միջին պայմաններում ապրող ընտանիք են, երեք եղբայր են: «Մինչեւ ծառայության մեկնելը հորն էին օգնում, բանվորություն էին անում: Վերին աստիճանի համեստ երեխաներ են: Հրամանատարն էլ, որ եկել էր, ասում էր, որ շատ խելացի, արտակարգ տղաներ են», - ընդգծեց գյուղապետը: Ըստ գյուղապետի՝ Արտակի եղբայրը ծառայությունից արձակուրդ է եկել եղբոր հուղարկավորությանը մասնակցելու համար, սակայն շոկի

⁴⁸ <http://lurer.com/?p=72233&l=am>

⁴⁹ <http://www.chi.am/index.cfm?objectid=A8E54500-6AEC-11E2-8121F6327207157C>

մեջ է: Եղբայրն այնքան վատ վիճակում է, որ նույնիսկ գյուղապետն իրեն թույլ չի տվել նրան հարցեր տալ: ⁵⁰

2. Վոլոդյա Սեդրակի Ավագյան

2013 թ-ի մարտի 20-ին ժամը 19.05-ի սահմաններում ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել 1993 թ-ին ծնված Վոլոդյա Սեդրակի Ավագյանը:⁵¹

Վոլոդյա Սեդրակի Ավագյանի մահացու հրազենային վիրավորում ստանալու դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՔՕ-ի 373-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով (զենքի, ռազմամթերքի և շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող առարկաների, նյութերի հետ վարվելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է մարդու մահ):⁵²

Վոլոդյա Ավագյանը Լոռու մարզի Կաթնառատ գյուղից էր, դպրոցն ավարտելուց հետո անմիջապես մեկնել է զինվորական ծառայության:

Նրա համագյուղացիները NEWS.am-ին պատմել են, որ Վոլոդյա Ավագյանն արդեն 1,5 տարվա զինծառայող էր եւ պետք էր աշնանը զորացրվեր: Նա ընտանիքի կրտսեր զավակն է, ուներ երկու քույր, որոնք ամուսնացած են: Ընտանիքը գտնվում է ծանր սոցիալական պայմաններում, աշխատանք չունեն, փոխարենը ծնողները վարկեր ունեն:

Ծնողներին եւ հազարատներին հայտնել են, թե դեպքը անգոյություն հետեւանք է: Զինծառայողները բարձրացել են դիրքեր, զենքը լիցքավորելու ժամանակ դրա օգտագործման կանոնների խախտման հետեւանքով ծառայակցի զենքից կրակոց է արձակվել իր ուղղությամբ, եւ նա տեղում մահացել է:

Վոլոդյա Ավագյանի մահվան փաստով հարուցված քրեական գործի շրջանակներում մեղադրանք է առաջադրվել նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Ս. Բ-ին: Վերջինս ձերբակալվել է: Վ. Ավագյանի ծնողները առայժմ մանրամասներ չգիտեն իրենց որդու մահվան մասին: Նրանց միայն ասվել է,

⁵⁰ <http://asekose.am/news/4/115137-news-armenia.html>

⁵¹ <http://operativ.am/?p=11138/Զինվոր-է-սպանվել>

⁵² <http://aysor.am/am/news/2013/03/26/volodya-sedraki-avagyan/>

որ իրենց որդին պատահականության զոհ է դարձել, սակայն դեռևս հայտնի չէ, թե ինչ պատահականության մասին է խոսքը:

3. Խաչատուր Կորյունի Խաչատրյան

ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հարավարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական դիրքում 2013 թ-ի սեպտեմբերի 14-ի լույս 15-ի գիշերը՝ ժամը 03.10-ի սահմաններում, մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել 1994թ. ծնված Խաչատուր Կորյունի Խաչատրյանը:⁵³

Ըստ պաշտոնական տեղեկությունների՝ սեպտեմբերի 15-ին, ժամը 03.10-ի սահմաններում N զորամասի մարտական դիրքերից մեկում ժամկետային զինծառայող, շարքային Խաչատուր Կորյունի Խաչատրյանը մարմնական վնասվածքներ է ստացել նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Տիգրան Մելիքի Հակոբյանի կողմից արձակած կրակոցների հետեւանքով:⁵⁴

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365 հոդվածի 3-րդ մասով՝ մարտական հերթապահության կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է ծանր հետեւանքներ:

«Ժողովուրդ» օրաթերթի տեղեկություններով՝ Տիգրանն ու Խաչատուրը սահմանին միասին են ծառայություն իրականացրել: Գիշերը՝ ուշ ժամի, Տիգրանը նիրհել է, իսկ Խաչատուրը բարձրացել է վերել՝ իրավիճակը ստուգելու, որ համոզվի՝ արդյոք ամեն ինչ կարգին է: Այդ ընթացքում Տիգրանն արթնացել է եւ լսել սահմանի կողմից եկող ոտնաձայներ ու նկատել շարժվող շողք. նա անմիջապես հարցրել է գաղտնաբառը. «Պատո՛ւրը ասա, պատուրը»:

Սակայն որեւէ արձագանք չի ստացել եւ այդ լուրջունից վախեցած՝ մի քանի կրակոց է արձակել դեպի իրեն եկող շողքի ուղղությամբ: Ավելի ուշ պարզվել է, որ սահմանից եկողը իր ծառայակից ընկերն էր:⁵⁵

⁵³ <http://www.tert.am/am/news/2013/09/15/conscript-killed/>
<http://nkrmil.am/main/am/newsMore615.html>

⁵⁴ <http://news.am/arm/news/171466.html>

⁵⁵ http://www.lin.am/arm/press_parmenia_214925.html

1994թ. ծնված Խաչատուր Կորյունի Խաչատրյանը հայկական բանակում հասցրեց ծառայել ինն ամիս: Նա գորակոչվել էր 2012թ աշնանը: Հայաստանի Պետական Ագրարային Համալսարանի 1-ին կուրսի ուսանող էր, ուներ իրենից մեծ եղբայր, հայրը գտնվում է արտագնա աշխատանքի մեջ: Ընտանիքը Երեւանում բնակվում է վարձով:

«Առաջին լրատվական»-ի փոխանցմամբ Խաչատուրը Դավիթաշեն գյուղի թոռ էր, այդ պատճառով նրան հուղարկավորել են Դավիթաշենի գերեզմանոցում:

Դավիթաշենի գյուղապետ Գրիգոր Վարդանյանի խոսքերով. «Խաչատուրը գալիս-գնում էր գյուղ, հանգիստ բնավորություն ուներ, բոլորովին կռվարար չէր, բոլորը գիտեն, որ նա հանգիստ բնավորություն ուներ»:

Նա նշեց, որ Կորյուն Խաչատրյանը երկու որդի ունի: Մեկն արդեն զորացրվել է, մեկն էլ հոր մոտ՝ Ռուսաստանի Դաշնություն՝ աշխատանքի, մյուսը Խաչատուրն էր, որը մինչև բանակ գնալը մեկնել էր հոր մոտ՝ աշխատելու, ապա վերադարձել՝ բանակ գնալու համար: Գյուղապետը նաև նշեց, որ Խաչատուրը բանակ է գնացել Աջափնյակ համայնքի զինկոմիսարիատից:

Գյուղացիներից մեկի խոսքով՝ տղաների մեջ առկա է եղել կոնֆլիկտ, սակայն դա հարթվել էր, իսկ դեպքը տեղի է ունեցել երեկոյան, երբ Տիգրանը՝ չնկատելով, որ Խաչատուրը քնած է, մի քանի կրակոց է արձակել իր կողմը եկողի ուղղությամբ՝ կարծելով, թե հակառակորդի կողմից է:

Մյուս վարկածի համաձայն՝ Խաչատուրը մորը տեղեկացրել է, որ իրեն տեղափոխեն այդ գորամասից, այլապես իր հետ վատ բան կկատարվի: Մայրը նամակ է գրել Սեյրան Օհանյանին, սակայն այդպես էլ չի կարողացել այնտեղ հասցնել. տղայի մահվան լուրն են բերել:⁵⁶

Խաչատուր Խաչատրյանի մահվան կապակցությամբ հարուցված քրեական գործի շրջանակներում մեղադրանք է առաջադրվել 3 զինծառայողի՝ Տիգրան Հակոբյանին, Արթուր Զոհրաբյանին եւ Արթուր Մարտիրոսյանին:

Ըստ պաշտոնական տեղեկատվության՝ Տիգրան Մելիքի Հակոբյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365 հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ մարտական հերթապահության կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է ծանր հետեւանքներ: Հակոբյանը

⁵⁶ http://www.lin.am/arm/armenia_society_215350.html

կալանավորված է:⁵⁷ Դիրքի ավագ, ավագ սերժանտ Արթուր Ջոհրաբյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 375-ի 1-ին մասի հատկանիշներով՝ հրամանատարի կամ պաշտոնատար անձի կողմից իշխանությունը կամ պաշտոնեական դիրքը չարաշահելը, իշխանազանցությունը կամ պաշտոնեական լիազորությունների սահմանն անցնելը, իսկ դիրքի ավագի օգնական սերժանտ Արթուր Մարտիրոսյանին առաջադրվել է մեղադրանք ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365 հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով՝ մարտական հերթապահության կանոնները խախտելը մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնների նկատմամբ անփույթ կամ անբարեխիղճ վերաբերմունքի հետեւանքով եւ առաջացրել է էական վնաս: Վերջին երկու զինծառայողների նկատմամբ որպես խափանման միջոց ընտրվել է գորամասի հսկողությանը հանձնելը:

Է. Անվտանգության կանոնների խախտում

1. Նարեկ Ժորիկի Հովսեփյան

2013 թ-ի հուլիսի 22-ին ժամը 12:30-ի սահմաններում ՊԲ կենտրոնական ենթակայության գորամասերից մեկում տեղի ունեցած դժբախտ պատահարի հետեւանքով մահացու վիրավորում է ստացել զինծառայող, 19 տարեկան Նարեկ Հովսեփյանը⁵⁸ /ծնված 1994թ./:

iLur.am-ի տեղեկությունների համաձայն՝ դեպքը տեղի է ունեցել Ստեփանակերտից ոչ հեռու գտնվող «Հայկագով» գորամասում:

Ժամկետային զինծառայող Նարեկ Հովսեփյանը Վանաձորից էր: Դպրոցն ավարտելուց հետո՝ 2012թ աշնանը՝ նոյեմբերին գորակոչվել էր ծառայության, նա 9 ամսվա զինծառայող էր: Նարեկի գորակոչվելուց հետո Նարեկի հայրը, մայրը, եղբայրը, մեկնել էին ՌԴ: Դեպքից հետո հարազատները վերադարձել են Հայաստան:

Բարեկամները պատմել են միայն, որ սկզբում իրենց ասել են, թե Նարեկն ինքնավնասվել է, բայց հետո իմացել են, որ հրազենը ծառայակիցներից մեկի կողմից է գործածվել:

⁵⁷ http://jhr.am/?ln=1&id_=10&page_id=135

⁵⁸ <http://www.epress.am/2013/07/23/լղի-պաշտպանության-բանակում-զինծառայ.html>
<http://nkrmil.am/main/am/newsMore593.html>

Նարեկ Հովսեփյանի մահվան դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 373 հոդվածի 3-րդ մասով՝ զենքի, ռազմամթերքի, ինչպես նաև ռադիոակտիվ նյութերի, պայթուցիկ կամ շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող այլ սարքերի, առարկաների կամ նյութերի հետ վարվելու կանոնները խախտելը, որն անզուգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ: Սպաշտոնական տեղեկատվության՝ գործով ձերբակալվել է Նարեկ Հովսեփյանի համաձայնակից 20-ամյա Անդրանիկ Մելքոնյանը:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի գործողությունները դեպքի առթիվ

Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը Նարեկի հարազատների հետ զրուցել է մի քանի խորհուրդներ են տվել նրանց դիտարկումից առաջ:

Տարածված լուրերի համաձայն՝ դեպքը տեղի է ունեցել զենքը մաքրելու ժամանակ, սակայն, ըստ Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի ղեկավար Արթուր Սաքունցի՝ դեպքը տեղի չէր ունենա, եթե զորամասի սպայական անձնակազմը լինել ավելի ուշադիր է պահպանվելին զենքի հետ վարվելու անվտանգության բոլոր կանոնները:

Դեպքի օրը զինվորները եղել են հրաձգարանում եւ զենքերից մեկը խցանվել է: Անսարքությունը չեն վերացել հրաձգարանում, եւ զինվորները զենքն իրենց հետ բերել են զինանոց, որտեղ փորձել են իրենց ուժերով շտկել, որը պետք է արվեր անվտանգ տարածքում՝ մասնագետի կողմից:⁵⁹

Տարածված խոսակցությունների համաձայն՝ դեպքը տեղի է ունեցել զորավարություններից հետո (որոշ մասի պնդմամբ՝ նաև ընթացքում): Ըստ այդմ, ծառայակից ընկերը պատահաբար կրակել է՝ չնկատելով դիմացը կանգնած Նարեկին: Մեկ ուրիշն էլ նշել է, որ դեպքը տեղի է ունեցել զենքը մաքրելու ժամանակ, երբ կրակողը չիմանալով, որ զենքի պահեստատուփի մեջ փամփուշտ է մնացել, անզուգուշությամբ կրակել է:⁶⁰

⁵⁹ <http://hcav.am/events/%D5%BD%D5%BA%D5%A1%D5%B5%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B6-%D5%AF%D5%A1%D5%A6%D5%B4%D5%AB-%D5%A1%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%B7%D5%A1%D5%A4%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A8%D5%9D-19-%D5%A1%D5%B4/>

⁶⁰ <http://news.am/arm/news/163853.html>

Նարեկի վրա կրակողը նրա ծառայակից Անդրանիկ Մելքոնյանն է՝ Չարենցավանից: Նարեկի մոր խոսքերով դեպքի պատճառը զոհվածի ընտանիքին հրամանատարությունն է հայտնել՝ ներկայացնելով այն որպես անզգուշության հետեւանք: «Իբր 3 հոգի քննություն հանձնելուց են եղել կրակայինում, սպա դառնալիս են եղել, ինչ դա էլ ճիշտ չգիտեմ պաշտոնները, մեկը քննությունն ստանում է, երկուսը չեն ստանում: Հետո հրաման են ստանում, որ ընդմիջում է, դադարեցրեք կրակը: Ու 20 փամփուշտ է ստացած լինում ինչ-որ 18-ը կրակած է լինում, 1-ը ազատ գրպանում է լինում դեռ, եղ 1-ը զենքի մեջ է լինում: Ժամկետային զինծառայող լինում են Նարեկս ու ինչ-որ մի երեխա, նրանց ասում են, որ զենքերը բերեն: Կրակողը նա չի եղել: Ավտոմատը ձեռքին գալիս է, որ չի կարում փամփուշտը միջից հանի, տեղը զցի, օրապահը կանգնած է լինում, օրապահին ասում է՝ հին ծառայող ես, կարո՞ղ է դու կարողանաս: Պատկերացրեք՝ զենքը հասել է զորամաս, երեխեքը զենքով խաղ են անում: Ես դա նմանացնում եմ մի դասամիջոցի, որ դասատուն դուրս է եկել, ու երեխեքը ինչ ուզեն, կարող են անել: Մեղավորը ո՞րն է, էդտեղ անմեղ մարդ կա՞. զենքին անտեղյակ երեխեն խաղ է արել զենքով: Ու ես հիմի հանկարծ ասեմ՝ իմ երեխեն խաղաղ պայմաններում զոհվել է՞, ես ո՞նց կարող եմ դա ասել», - վրդովվում է տիկին Ռուզաննան:

Նարեկի մահվան վկայականում նշված է՝ աջ եւ ձախ թոքերի հրազենային վնասվածք, սրտի հետին պատի վնասվածք: Նարեկին որեւէ բժշկական օգնություն չի ցուցաբերվել, զորամասում էլ մահացել է: Մայրը չգիտի՝ մահն անմիջապե՞ս է վրա հասել, թե՞ ուշ: «Այդ հարցի պատասխանը ինձ էլ չեն կարողացել տան իրենք: Կրակել է թեւի տակի ուղղությամբ, վնասել է 2 թոքերը, սրտի հետին պատով եկել է մյուսով դուրս եկել: Եթե սրտի միջով անցներ, կմտածեի, որ իրեն փրկելու հնարավորություն չկա, բայց եթե հետին պատով ընդամենը կպել-անցել է, չգիտեմ: Մահը վրա է հասել հեմոռագիկ շոկից, այսինքն՝ արյան կորստից: Բայց արյան կորստից այդպես ակնթարթային մահ չի լինի: Ոչ մի բան չեն արել: Դա ինչ վաշտ է, դա ինչ հրամանատարություն է, որ մի ֆիզլուծույթ, մի հեմոթեզ, մի ինչ-որ բան չի եղել այնտեղ, որ մի հատ սիստեմ միացնեն կաթիլային, որ պահպանվեր արյան շրջանառությունը, ու երեխուն հասցնեն Ստեփանակերտ, որ ընդամենը 6 կմ հեռավորության վրա է գտնվում: Նոր եմ հետաքրքրվելու, թե ինչ բժշկական

ապահովվածություն ունի մեր բանակը»:⁶¹
Հրամանատարությունը դեպքը պատահականություն է համարում, սակայն
ընտանիքի անդամները կարծում են, որ պատահականությունը եղել է
հրամանատարական անզնակազմի կրկնակի անփութության հետեւանքով:

⁶¹ http://www.1in.am/arm/armenia_society_202624.html